

Kamuda İç Kontrol Yolculuğu - I*

MERYEM FIKIRKOÇA**

ÖZET

Dinamik ve sürekli değişen iş ekosisteminde, değişime zamanında çözümler geliştirebilmek ve yeni değer yaratma yollarını ortaya koyabilmek için yönetim paradigmaları evrim geçirmektedir. Bu değişim girdabında giderek daha önemli hâle gelen iç kontrol sistemi, önemini ve evrimini sürdürmektedir. Kamu mali yönetim sisteminin önemli bir parçası olan iç kontrol sisteminin anlamı, yapısı, önemi, mevcut durumda yaşanan sorunların ele alınması ve iç kontrol sisteminin kuruma değer katma yollarının geleceğe odaklı aydınlatılması amacıyla bir dizi makale kaleme alınmıştır. Bu makalede, 5018 sayılı Kanun hükümlerinin etkin bir şekilde uygu-

lamaya alınmasındaki eksiklikler göz önünde bulundurularak, bu konuda yaşanan sorunlar, nedenleri ve çözüm önerileri ortaya konacaktır. Bu kapsamda hazırlanan makalede, iç kontrol kavramı, anlamı, içeriği ve nasıl yürütülmesi gerektiği en güncel anlayış ve yaklaşımlarla ele alınmıştır.

ANAHTAR KELİMELELER

İç Kontrol, Kontrol Kavramı, İç Kontrol Paradigma Değişimi, PUKÖ Yönetim Çevrimi, Verimlilik, Etkinlik, Çeviklik, COSO İç Kontrol Çerçevesi, İç Kontrol Bileşenleri, Stratejik Plan, Operasyonel Hedefler, Yönetişim, Risk, Uyumluluk

1. GİRİŞ

Organizasyonlar, kaynak ve varlıklarını etkin bir şekilde kullanarak sürdürülebilir başarıyı tesis etmek üzere yönetim sistemlerini tasarlamalı, yürütmeli ve sürekli geliştirmelidir. Kuruluşun hedeflerine ulaşmasında güvence sağlayan iç kontrol sistemi, son çeyrek yüzyılda üzerinde durulan, önemli bir yönetim sistemi olmuştur. İç kontrol sisteminin tasarlanması ve işletilmesinde, kuruluşun sürdürülebilir başarısına yeni bir değer katma yolu ortaya konmalıdır. Amaç, bir iç kontrol sisteminin olması ve işletilmesi değil, kuruluşun sürdürülebilir başarısına yeni değerler katmak olmalıdır.

* Makalenin II. bölümü Güncel Mevzuat dergisinin Kasım/Aralık (95-96.) sayısında yayımlanacaktır.

** Genel Müdür, SmartAge Yönetim Teknolojileri ve Danışmanlık Ltd. Şti.

İç kontrol sistemi, kuruluşun operasyonel hedeflerine ulaşabilmesi için faaliyet, süreç ve sistemin etkinliğini kontrol etmeli, risk ve fırsatları zamanında ortaya çıkarmalıdır.

10.12.2003 tarihinde yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile iç kontrol sisteminin kurulması ve işletilmesi zorunlu hâle getirilmiştir. Kanun hükümleri ile kalkınma planları ve programlarında yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesinde kamu kaynaklarının verimli, etkin ve ekonomik bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması amaçlanmaktadır. Kanun kapsamında, mali şeffaflık ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesine odaklanılarak mali yönetimin yapısı, işleyişi, bütçeleme sistemi, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi, kontrolü ve raporlanması uluslararası güncel yaklaşımlarla ele alınmaktadır.

Öz olarak söylemek gerekirse, Kanun ile kamu kaynaklarının verimli, etkin ve etik kurallara uygun bir şekilde kullanılması amaçlanmaktadır. Kanun hükümleri, bu amacı gerçekleştirmek üzere olması gereken mali yönetim sisteminin ve disiplininin gereklerini ortaya koymaktadır.

Kanun'un adı "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu" olmasına karşın, bir kamu kurum/kuruluşunun yalnızca mali yönetim sistemi ile değil, yönetim sisteminin tümü ile ilişkilidir ve bütünsel bir anlayış gerekmektedir.

Bu makalede, iç kontrol sistemi konusunda 5018 sayılı Kanun hükümlerinin yerine getirilmesi, uluslararası geçerlilikte güncel yaklaşım ve modellerle bütünsel olarak değerlendirilecektir.

2. YÖNETİM SİSTEMLERİNE GENEL BAKIŞ

Değişen ekonomik koşullara uygun çözümler geliştirmek üzere yönetim paradigmalarında köklü değişimler yaşanmaktadır. Belirsizliğin arttığı küresel ekonomik ortamda, kuruluşların hedeflerine ulaşma yolunda karşılaşılabilecekleri olası riskleri yönetme ve kontrol altına almaları önem kazanmıştır. Ulusal ve uluslararası boyutta yönetim yeteneğini güçlendirmek amacıyla yasal düzenlemeler, standartlar, modeller ve yöntemler geliştirilmektedir. 5018 sayılı Kanun da kamu kurum/kuruluşlarının mali yönetim yapısını güncel ve uluslararası bir yaklaşımla geliştirmek üzere hazırlanmıştır. Söz konusu Kanun;

- Stratejik yönetim,
- Kurumsal performans yönetimi,
- İç kontrol,
- İç denetim,

gibi yönetim disiplinlerini ön plana çıkarmıştır.

Kanun hükümlerinin başarıyla yaşama geçirilmesi, bu yönetim disiplinlerinin güncel ve ileri yaklaşımlarla tasarlanması, işletilmesi ve sürekli iyileştirilmesini gerektirir. Bu kapsamda iç kontrol sisteminin kurulması ve geliştirilmesinde referans alınacak güncel ve ileri yaklaşımlar, COSO 2013 İç Kontrol Çerçevesi'nde yer almaktadır.

Kamu kurum/kuruluşlarının yönetim sistemleri, kısıtlı kamu kaynaklarının verimli, etkin ve etik kurallar çerçevesinde, Türkiye'nin refahına en fazla yarar sağlayacak şekilde kullanılmasını sağlayan bir yapıda olmalıdır. Günümüzde kamuda yönetim sistemlerinin geliştirilmesi ve işletilmesinde üç temel olgu üzerinde durulmalıdır:

- Çeviklik
- Etkinlik
- Verimlilik

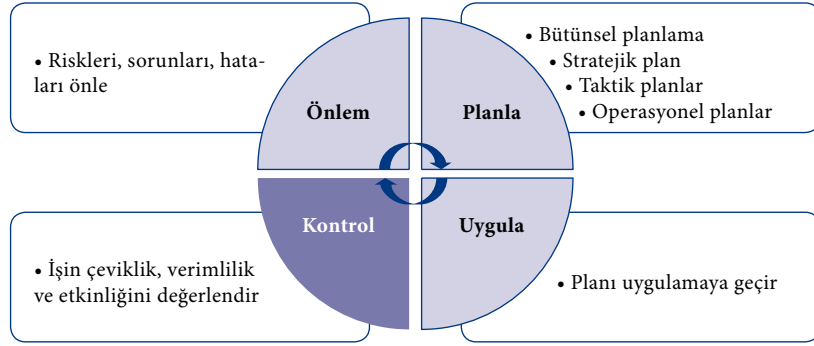
2.1. Çeviklik

İş çevikliği, kısa bir zaman aralığında organizasyonun değişime tepki verebilmesi ya da değişebilme yeteneğidir. İş çevikliği, organizasyonun tehdit ve fırsatlara duyarlı olması, riske karşı ya da fırsatları yaratılabilmek için olası çözümlerini ya da tepkilerini zamanında uygulamaya alabilmesidir.

İş ekosistemi, teknolojinin tetiklediği ivmeyle hızlı bir değişim göstermektedir. Krizler ve afetler daha sıklıkla yaşanmaktadır. Sosyal medyanın gelişmesi ile kuruluşun itibarını etkilemeye kadar varan haberler ya da bilgiler hızla yayılabilmektedir. Çeviklik, turbülansı artan bir iş ortamında değişime ya da olaylara (tehdit ya da fırsatlara) zamanında ve hızlı çözüm geliştirebilmek, yanıt verebilmek için temel bir yetkinliktir.

Hızla değişen, belirsizliğin arttığı iş ortamında, rutin işlemlerin verimli ve etkin yönetimi artık yeterli olmamaktadır. İşin içeriğinde, öngörülmesi ve yönetilmesi daha zor olan, soyut (intangible) ve belirsizliğin olduğu alanlar daha fazla yer almaktadır. Rutin olmayan, daha karmaşık ve belirsizliğin fazla olduğu, bil-

gi yoğun işlerin ya da vakaların yönetimi önem kazanmaktadır. Bu durum, yönetim şeklini etkilediği gibi, iç kontrol sistemini de önemli ölçüde etkilemektedir. Bu aşamadan sonra, iç kontrol sisteminde rutin işlemlerin kontrolü yeterli olmayacaktır. Soyut, öngörülemeyen, belirsizliği fazla olan iş ya da faaliyetlerin kontrolü daha zordur ve bu alanda daha fazla çaba gösterilmelidir.

Şekil 2.1. PUKÖ (yönetim) çevrimi

Hızlı değişim iç kontrol plan ve faaliyetlerini etkileyecektir. Kontrol periyotları değişim hızına uyumlu olmalıdır. Bazı durumlarda gerçek zamanlı bilgi ve kontrole odaklanılmalıdır. Değişime hızla uyum sağlayabilen dinamik ve çevik bir iç kontrol sisteminin geliştirilmesi ve işletilmesi gerekir. Bilişim teknolojilerinin kullanılması iç kontrolün dinamikliğini ve çevikliğini güçlendirecektir. Süreç yönetim yazılımları da çevik bir iç kontrol yönetimine elverişli altyapı sağlayacaktır.

2.2. Etkinlik

Etkinlik, kuruluşun hedeflerine ulaşma yönünde gösterdiği performansın bir ölçüsüdür. Ürün ve hizmetin vatandaş ya da müşterinin beklentilerini en üst düzeyde karşılaması, hatta aşmasının sağlanmasını gerektirir. Doğru zamanda, doğru fiyatta, en uygun maliyetle, doğru yerde, doğru çıktıya sahip olmaktır. İç kontrol sistemi, kuruluşun operasyonel hedeflerine ulaşabilmesi için faaliyet, süreç ve sistemin etkinliğini kontrol etmeli, risk ve fırsatları zamanında ortaya çıkarmalıdır.

2.3. Verimlilik

Verimlilik, en az kaynak harcanarak en fazla çıktının elde edilmesini gerektirir. İş süreçlerindeki verimsiz faaliyetler belirlenerek maliyetlerin

düşürülmesi yönünde iç kontrol faaliyetleri gerçekleştirilir.

2.4. Yönetim Çevrimi

Yönetim sistemi, en yalın anlatımla PUKÖ çevrimi (planla, uygula, kontrol et ve önlem al) ile gösterilen dört temel erkten oluşur (Şekil 2.1). PUKÖ çevrimini (Deming Çevrimi olarak da adlandırılır.), yönetim çevrimi olarak da adlandırabiliriz. “Planla”, “Uygula”, “Kontrol Et” ve “Önlem Al” sistematiklerinden birinde oluşan aksaklık yönetiminde zafiyetler oluşturacaktır.

Yönetim çevrimi sürekli saat yönünde döndürülmelidir. Her dönüş ile yönetimi, bir öncekinden daha çevik, verimli ve etkin işletecek, yeni değerler yaratacak, daha yenilikçi olacak şekilde sürekli iyileştirmelerin yapılması gerekir.

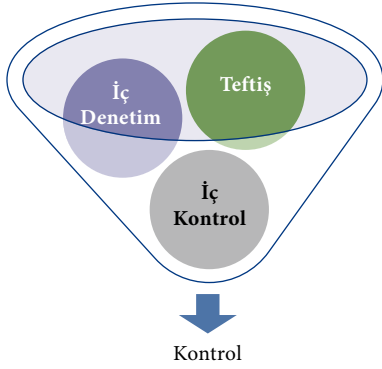
3. KONTROL OLGUSU VE YAKLAŞIMLARI

Genel anlamıyla kontrol, planlanan bir amaca ulaşma ve ulaşabilme durumunun değerlendirilmesidir. Kontrol sürecinde faaliyetlerin, beklenen, hedeflenen sonuçların belirli standartlara, kurallara, yasalara ya da organizasyonun hedef ve stratejilerine uygun olarak gerçekleştirilmesi durumu incelenir.

Dört temel yönetim erkenden biri olan “kontrol işlevi” iyi yönetimin başlıca gereklerinden biridir. Kuruluş çapında farklı amaçlarla çok sayıda kontrol faaliyeti yürütülür. Kontrol olgusu, gözetim, iç kontrol, iç ve dış denetim, kalite tetkikleri, muayene, kontrol, değerlendirme, gözden geçirme vb. çok çeşitli kontrol niteliğindeki faaliyetleri kapsar.

Kontrol faaliyetleri için kapsamlı ve bütünsel bir kontrol çerçevesi geliştirilmelidir. Kontrol fonksiyonu kontrol çerçevesine uygun olarak kuruluş faaliyetlerine entegre edilmelidir. Bu yolla tekrarlı kontroller ortadan kaldırılarak yalınlaşma sağlanacak, zaman ve kaynak israfının önüne geçilecektir. Kontrol faaliyetlerinin yalınlaştırılmasında;

- Kontrol kavramı konusunda ortak bir dil ve bilinç oluşturulması,
 - Kontrol amaç, hedef, politika ve stratejilerinin açıkça belirlenmesi ve kuruluş çapında bilinçlendirme,
 - Kurumsal bir kontrol çerçevesinin tasarlanması,
 - Bütünselleştirme,
- yaklaşımlarına odaklanılmalıdır.

Şekil 3.1. Kamu yönetiminde kontrol olgusunun mevcut durumu

5018 sayılı Kanun hükümlerine uyum çalışmaları, iç kontrol sisteminin kurulması sürecinde kamu kurum/kuruluşlarında kontrol anlayışında da bir paradigma değişimi yapılmasını gündeme getirmiştir. Teftişe dayalı bir anlayışın yerini, iç denetim ve iç kontrole dayalı anlayışın alması yönünde çabalar sürmektedir. Mevcut durumda kamu kurum/kuruluşlarında kontrol olgusu, Şekil 3.1'de şematik olarak gösterildiği gibi, teftiş, iç denetim ve kontrol anlayışlarının toplamı ile ifade edilebilir.

Kontrolün temel amacı, yinelenmesini önlemek için hataların temel nedenlerini tespit etmektir. Kontrol, önleyici, tespit edici ve düzeltici kontrol olarak yürütülür. Önemli olan önleyici kontrolün güçlendirilerek hataların oluşmadan önlenmesi, risklerin en aza indirgenmesidir.

4. İÇ KONTROLÜN AMACI VE ÖNEMİ

İç kontrol kuruluşun önemli hedeflerine ulaşmasını, sürdürülebilirliğini ve performansını destekleyen bir sistemdir. İç kontrol sistemi ile;

- Operasyonların verimlilik, etkinlik ve çevikliği,

- Raporların güvenilirliği,
 - Yasa ve düzenlemelere uyumluluk,
- konularında risklerin belirlenip yönetilerek kurumsal hedeflere ulaşılabilmesinin güvence altına alınması amaçlanır (Şekil 4.1).

İç kontrol kurumsal yönetimin temel unsurlarından biridir. Faaliyetlerin tam ve güvenli olarak sürdürülmesi için gerekli bir sistemdir. Güçlü bir iç kontrol sistemi, organizasyonun amaçlarına ulaşmasını, kaynakların verimli ve etkin kullanılmasını, işlemlerin gerçekleştirilmesini ve güvenilir raporlamayı destekler. İç kontrol hedeflere ulaşabilmek ve riskleri en aza indirmek amacıyla tasarlanan ve yürütülen bir sistemdir. Kuruluşun hedeflerine ulaşmasını etkileyebilecek tüm unsurları kapsayacak şekilde ve belli bir sistemle kontrol mekanizmasının kurulması ve işletilmesi gerekmektedir.

İç kontrol, performans hedeflerine ulaşılmasına, kaynak israfının ve verimsiz kullanımının önlenmesine destek olmalıdır. Güvenilir, doğru bilginin üretilmesine ve raporların hazırlanmasına uygun bir işleyiş güvenceye alınmalıdır.

İç kontrol, kuruluşun kanunlara ve düzenlemelere uymasını güçlendirir.

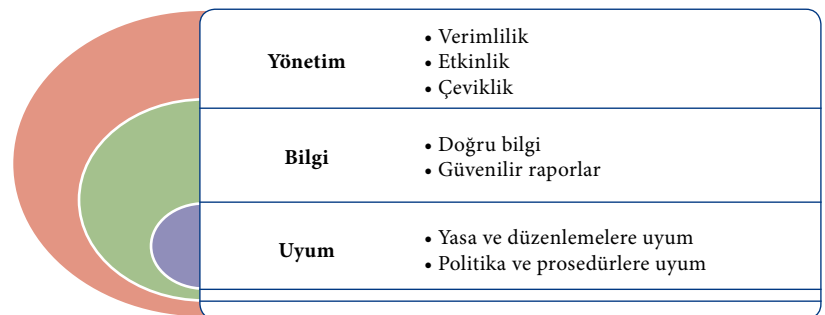
Kurumsal risklerin en aza indirgenmesinde önemli bir sistemdir. Riskleri en aza indirgeyerek kuruluşun hedeflerine ulaşması hususunda güvence sağlar. İç kontrol doğrudan hedefe ulaşma faaliyeti değildir, hedefe ulaşılacak yoldaki engelleri ortadan kaldırmaya yöneliktir.

İç kontrol, kuruluşun hedeflerine ulaşmasında karşılaşılabilecek riskler ve fırsatlar hakkında yönetime bilgi sağlar. Küresel ve ulusal boyuttaki koşulların kuruluşa etkilerini kontrol ederek organizasyonun çevikliğini ve değişime zamanında çözüm üretme yeteneğini güçlendirir. Doğru ve zamanında bilgi üretimi ve iletişimini güçlendirerek raporların tutarlılığını ve yasal düzenlemelere uygunluğunu güçlendirir.

Daha etkin bir iç kontrol sistemi için yeni yaklaşım, yöntem ve araçlara gereksinim duyulmaktadır. Riske dayalı bir iç kontrol ile mevcut problemlerin yakalanması yerine olası risklerin probleme dönüşmeden önlenmesi yönünde çaba harcanır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİ

İç kontrol, faaliyetleri sistematik olarak yürütülmelidir. Sistematik olarak yürütülen iç kontrol, planlama, uygulama, kontrol ve iyileştirme faaliyetlerini içermelidir (Şekil 5.1). İç kontrol, kuruluşun yapısına uygun

Şekil 4.1. İç kontrolün amaç, kapsam ve faaliyetleri

olarak tasarlanmalı, planlanmalı ve uygulanmalıdır. İç kontrol sisteminin verimlilik, etkinlik ve çevikliği sistematik olarak değerlendirilmeli ve eksik yönleri sürekli iyileştirilmelidir. En iyi uygulama örnekleri ile kıyaslama yapılarak iç kontrol sistemi geliştirilmelidir. İleri bir anlayışla işletilen iç kontrol sistemi, kuruluşu hatasız bir işleyişe doğru götürürken, hataların daha oluşmadan önlenmesini sağlayan bir sistem olma yönünde gelişimini sürdürmelidir.

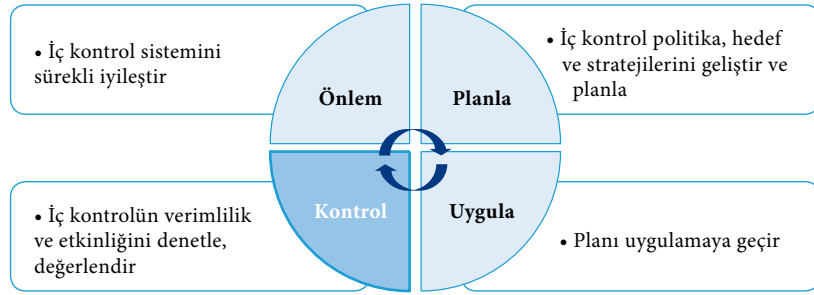
İç kontrol yalnızca, eylem planlarının, strateji ve politikaların dokümanite edilmesi değildir. Daha fazlasını içerir. Organizasyon çapında geniş bir katılım gerektirir.

İç kontrol, yönetim kuruluna ve yönetime hedeflere ulaşmada güvence sağlayabilir, ancak bu güvence mutlak değildir. İç kontrol, bir ya da birden fazla, birbiriyle çakışan hedeflerin başarısını değerlendirmek için yürütülür. İç kontrol stratejik plan doğrultusunda yürütülmelidir. Stratejik hedeflerin gerçekleşme durumu incelenir. Değer yaratan bir iç kontrol için iyi bir stratejik plana ve stratejik yönetim çerçevesine gereksinim duyulur.

6. COSO İÇ KONTROL ÇERÇEVESİ

1992 yılında COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) tarafından, İç Kontrol Çerçevesi (Internal Control-Integrated Framework) yayımlanmıştır. Bu Çerçeve, iç kontrolün tasarlanması, uygulanması, yürütülmesi ve etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla temel bir çerçeve olarak kabul görmüş ve yaygın olarak kullanılmıştır.

COSO İç Kontrol Çerçevesi, 5018 sayılı Kanun'a uyum çalışmaları kapsamında iç kontrol sisteminin kurul-

Şekil 5.1. İç kontrol sistemi

masında Türkiye'de kamu kurum/kuruluşları tarafından da referans bir kaynak olarak kabul görmüştür.

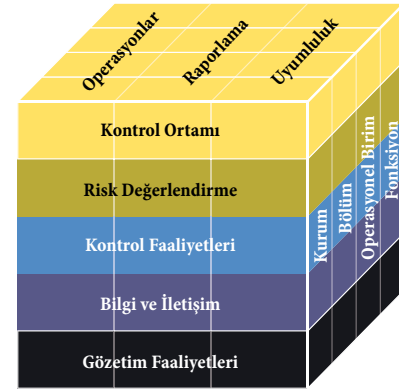
Orijinal Çerçeve'nin uygulanmaya başlanmasından itibaren geçen yirmi yılda iş ve operasyon ortamları dramatik olarak değişmiş, daha karmaşık, daha teknoloji sürümlü hâle gelmiş ve küresellik daha da artmıştır. Aynı zamanda, organizasyonun yönetimi (governance) ve karar mekanizmalarına iç kontrol sisteminin entegrasyonu için paydaşlar daha fazla işin içine girmiş, şeffaflık ve hesap verebilirlik talebi daha da artmıştır.

COSO İç Kontrol Çerçevesi, organizasyonun hedeflerine ulaşmasını, iş ve operasyon ortamındaki değişime uyum sağlamayı güçlendirebilecek şekilde bir iç kontrol sistemini geliştirmek, verimlilik ve etkinliğini arttırmak amacıyla 14 Mayıs 2013 tarihinde güncellenmiştir (Şekil 6.1).

COSO 2013 Çerçevesi, hedefler, bileşenler ve ilkelerin entegrasyonu ile oluşturulan bütünsel iç kontrol sistemiyle verimlilik, etkinlik ve çevikliğinin daha iyi kontrolünü sağlayan uygun bir altyapı sunar.

Güncellenen Çerçeve'de, iç kontrolün tanımı ve beş bileşeni aynı kalmış ancak uygulama ve kullanım kolaylığını arttırmak amacıyla zenginleştirmeler ve netleştirmeler ya-

pılmıştır. En önemli zenginleştirmelerden biri temel kavramların biçimlendirilmesidir. Bu kavramlar beş bileşenle ilişkilendirilmiş ve etkin bir iç kontrolün gereklerinin daha iyi anlaşılması ve iç kontrol sisteminin tasarlanması, kurulması ve iş-

Şekil 6.1. COSO İç Kontrol Çerçevesi

letilmesinde uygulama kolaylığı sağlanması için daha da netleştirilmiştir.

Ayrıca, finansal ve finansal olmayan, iç ve dış raporlamaları içerecek şekilde raporlamanın kapsamı genişletilmiş ve önemli raporlamalar eklenmiştir. Çerçeve, iş ve işletme ortamındaki;

- Yönetişim gözetimi için beklentiler,
- Piyasaların ve operasyonların küreselleşmesi,

- Değişim ve işin daha karmaşıklaşması,
- Talepler ve yasalar, düzenlemeler ve standartlarda karmaşıklaşma,
- Beceri ve sorumluluk beklentileri,
- Teknolojinin evrimi, kullanımı ve bağımlılığın artması,
- Yolsuzlukların tespiti ve önlenmesine ilişkin beklentiler,

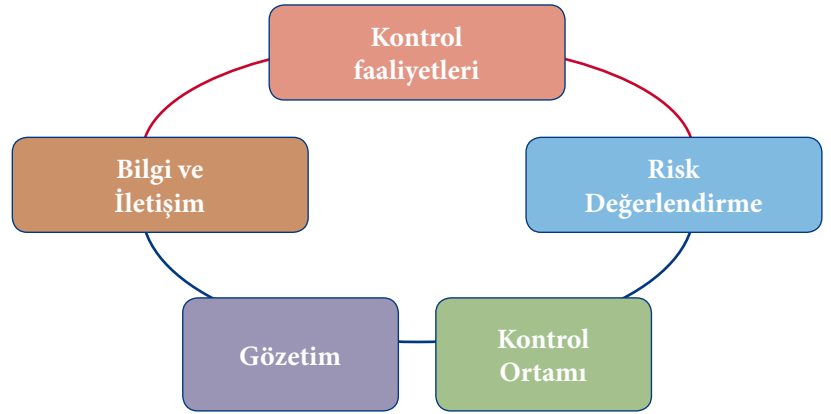
dikkate alınarak güncellenmiştir.

COSO İç Kontrol Çerçevesi özel ve kamu, her ölçekteki kuruluş tarafından kullanılabilir şekilde tasarlanmıştır. Kuruluşun yapısına ve büyüklüğüne göre iyi bir uyarılma gerektirir. Bunun için Çerçeve'de belirtilen hususların, iç kontrol sisteminin tasarlanması, işletilmesi ve etkinliğinin değerlendirilmesinde rol alan kuruluşun tüm çalışanları tarafından tam ve doğru anlaşılması, kuruluşun yönetim şekli, yetenekleri ve kaynaklarının doğru değerlendirilmesi gerekir.

Çerçeve, organizasyonun güçlü karar vermeye ve yönetişime destek olan, iş ve işletme ortamındaki değişime uyum gösteren ve riskleri kabul edilebilir düzeye indirgeyen etkin ve verimli bir iç kontrol sisteminin geliştirilmesini sağlayacak yaklaşım ve gerekleri içermektedir.

İç kontrol, operasyonel, raporlama ve uyumluluk ile ilişkili hedeflere ulaşılması hususunda dikkate değer bir güvence sağlamak için tasarlanan, kuruluşun yönetim kurulu, yönetimi ve çalışanları tarafından etkilenen bir süreç olarak tanımlanır. Bu tanıma göre iç kontrol;

- Bir ya da daha fazla hedefe (operasyonlar, raporlama ve uyumluluk) ulaşmayla bağlantılı olan,

Şekil 6.2. İç kontrol sistemi bileşenleri

- Süreğiden iş ve faaliyetleri içeren,
- İnsanlar tarafından etkilenen (Yalnızca politika, prosedürler, sistemler ve formlarla ilgili değildir, organizasyonun her düzeyindeki insanlar ve eylemleri tarafından etkilenir.),
- Kuruluşun üst yönetimine önemli bir güvence sağlayan (ancak mutlak güvence sağlamaz),
- Kuruluşun yapısına uyumlu; kurumsal, bağlı kuruluşlar, birimler, bölümler ya da iş süreçlerine uygulama esnekliği olması gereken,

bir sistemdir.

6.1. Hedefler

Hedeflerin net olması iç kontrolün ön koşuludur. Çerçeve, hedefleri üç kategoride ele alır:

- **Operasyonel Hedefler:** Kuruluşun operasyonel verimlilik ve etkinliğine ilişkin hedeflerdir. Operasyonel ve finansal hedeflerle varlıkların emniyetini içerir.
- **Raporlama Hedefleri:** İç/dış, finansal ve finansal olmayan raporlara ilişkindir. Güvenilir,

zamanında, şeffaf ya da düzenleyiciler veya standart koyucular tarafından belirlenen diğer koşullar ve kuruluşun politikalarına uyum gösteren raporlama hedeflenir.

- **Uyumluluk Hedefleri:** Yasa ve düzenlemelere, politika ve prosedürlere uyumluluğa ilişkindir.

COSO İç Kontrol Çerçevesi birbiriyle ilişkili beş temel unsurdan oluşmaktadır. Bu unsurlar;

- Kontrol ortamı,
- Risk değerlendirme,
- Kontrol faaliyetleri,
- Bilgi ve iletişim,
- Gözetim,

olarak sıralanabilir.

COSO orijinal ve 2013 versiyonunda iç kontrol beş boyutta ele alınmaktadır. Bu konuda bir değişiklik yapılmamıştır ancak bileşenler içinde gömülü olan ilkeler yeni versiyonda 17 ilke olarak ele alınmış, daha açık ve yönetilebilir hâle getirilmiştir. İç kontrolün beş bileşeni entegre olarak ele alınmış, ilişkileri açıkça kurulmuştur.